

Praha 4, Praha

Část obce: Praha

Okres: Praha hlavní město

GPS souřadnice: 50.060591N, 14.434184E

Počet obyvatel: 112 695

Adresa URL: www.praha4.cz

Kraj: Hlavní město Praha

Správní obvod: Praha

První pís. zmínka: 1222 (802 let)

PSČ: 140 45

Historie obce Praha 4

Historie Prahy 4 začala již před několika tisíci lety. Na území Krče a na Pankráci našli archeologové pozůstatky několika osad zemědělců z mladší doby kamenné, staré více než šest tisíc let. Z následující doby byla odkryta knovízská sídliště v Michli. Později toto území osídlili Keltové. Jednotlivé hroby keltských bojovníků a jejich žen byly nalezeny v Michli a Krči.

První Slované přišli na území dnešní městské části přibližně v průběhu 7. a 8. století.

Většina historiků a archeologů se domnívá, že prostor dnešní Prahy 4 byl od počátku součástí území budoucího státu Přemyslovců. Zásadní význam měla zemská stezka vedoucí z Pražské kotliny přes Vyšehrad a pankráckou pláň, přes Krč, Libuš a Jesenici, dále směrem na Jílové a k Bechyni.

O majetku kapituly na území dnešní Prahy 4 pojednává listina datovaná do roku 1222, v níž jsou mimo již známé osady, poprvé uvedeny i osady jiné. Mimo obilná pole, louky a usedlosti rybářů jsou doloženy výnosné rybníky a první mlýny. Od středověku se na většině území připomínají zahrady, chmelnice a sady s ovocnými stromy. V osadách vedle selských dvorců vyrůstaly hospodářské dvory vrchnosti, často doplněné obytným objektem - tvrzí, více nebo méně opevněným. Z přímého popudu císaře a krále Karla IV. nastal ve 14. století neobyčejný rozvoj vinic, které byly založeny na většině vhodných míst. Správa vinic náležela zvláštnímu úřadu se sídlem ve Starém Městě pražském. V této době se již podle některých údajů lámala Branická skála. Výnosné bylo clo placené v Braníku ze dříví plaveného po Vltavě. Založením Nového Města pražského se metropole "přiblížila" až na severní okraj nuselského údolí. Po vítězstvích na Vítkově a pod Vyšehradem v bouřlivém roce 1420 zabrala kališnická pražská obec majetek církevních ústavů a osob, nesouhlasících s novým pořádkem.

Za stavovského povstání v letech 1618–1619 se města i šlechta snažila získat majetek kapituly, jezuitů i jiných procísařských subjektů. Porážka v bitvě na Bílé hoře roku 1620 ale přinesla pražským městům i českým šlechticům nové konfiskace a pokutování. Tato skutečnost a odchody četných nekatolíků do emigrace znamenaly vystřídaní vrchnosti v řadě míst. Pokračující třicetiletá válka znamenala pro kraj značné škody od všech válčících stran. Berní rula z roku 1654, dodnes dochovaný soupis pro daňové účely, přináší cenné údaje o stavu poválečného osídlení. Ukazuje snížení počtu obyvatel a zničení nebo poškození mnoha sídel.

V období baroka se krajina proměňovala a začala vzkvétat a rozrůstat se. Od 17. století vzrůstal zájem obyvatel měst o vycházky do přírody. Brzy byl zaznamenán značný sezónní příliv návštěvníků na celém popisovaném území, od Nuslí s populární Fidlovačkou, přes Krč, východisko do Kunratického

lesa, až po Hodkovičky. Přispěla k tomu i přestavba staré zemské cesty na řádnou státní - "císařskou" silnici a stále častější využívání toku Vltavy, kde byla roku 1856 zavedena pravidelná plavba parníků k dopravě osob.

K 1. říjnu 1884 začalo působit okresní hejtmanství Královské Vinohrady a obce zdejšího regionu připadly do vinohradského okresu. Většina obyvatel pracovala převážně v zemědělství, zejména v zahradnictvích, kde se pěstovala zelenina i okrasné květiny. Úrodu a mléko dováželi na pražská tržiště. Mohli být najímáni na sezónní práce, jako bylo těžení ledu. Zvyšoval se počet řemeslníků a dělníků, kteří docházeli do různých pražských podniků za prací. Postupně vznikaly místní dílny a menší průmyslové podniky.

Zákonem č. 114/1920 Sb. bylo k 1. lednu 1922 osídlení na dnešním území Prahy 4 připojeno k Velké Praze.

Potřeby pražské aglomerace v následujících letech pozitivně ovlivnily v obou nových pražských čtvrtích vznik institucí s celopražským významem, jako byly Masarykovy Sociální domovy hl. m. Prahy v Krči, podolská vodárna nebo přenesení soudu do Nuslí. Prudce vzrůstala bytová privátní i družstevní výstavba, byly zakládány průmyslové podniky, nové části Prahy propojovala městská hromadná doprava. Počet obyvatel se výrazně zvyšoval.

Léta protektorátu a druhé světové války znamenala stagnaci. Po únorových událostech roku 1948 docházelo k řadě reorganizací správního uspořádání. V průběhu 20. století vznikl rozměrný správní celek, v němž bylo obtížné dostatečně respektovat místní potřeby. Všechny preference měly stavby celopražského významu. Šlo zejména o výstavbu rozlehlých sídlišť a pražského komunikačního systému. Toto období přineslo zánik mnoha částí staré zástavby v jednotlivých katastrálních obcích a značnou proměnu místních center.

